

Sygn. akt V KK 112/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Małgorzata Czarторыska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **J. K.**

podejrzanej z art. 157 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 września 2021 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt IV Kz [...]

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 8 września 2020 r., sygn. akt VI K [...],

I. uchyla zaskarżone postanowienie w części utrzymującej w mocy orzeczenie o środku zabezpieczającym w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Ś. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

II. zarządza zwrot na rzecz J. K. opłaty od kasacji w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ś., postanowieniem z 8 września 2020 r., na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec J. K. o czyn z art. 157 §

2 k.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k., polegający na spowodowaniu w dniu 3 października 2018 r. u K. O. lekkiego uszczerbku na zdrowiu przez „szarpanie rękami za włosy, kilkukrotne uderzanie rękami w skroń oraz drapanie w skroń paznokciami”, przy czym działała w stanie niepoczytalności, oraz - na podstawie art. 93b § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 93c pkt 1 k.k. i art. 93g § 1 k.k. – orzekł w stosunku do niej tytułem środka zabezpieczającego umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. Sąd Okręgowy w Ś., po rozpoznaniu 16 października 2020 r. zażalenia obrońcy, utrzymał w mocy pierwszoinstancyjne postanowienie.

Kasację od prawomocnego postanowienia Sądu odwoławczego w części dotyczącej orzeczenia o środku zabezpieczającym złożył obrońca, podnosząc dwa zarzuty rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa to jest: 1) art. 433 § 2 k.p.k., art. 458 k.p.k. i art. 94 § 1 k.p.k. oraz art. 98 § 1 k.p.k. przez nienależyte odniesienie się do zarzutów zażaleniowych dotyczących oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak i stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzaną ponownie czynu zabronionego charakteryzującego się znacznym stopniem społecznej szkodliwości; 2) art. 93b § 1 k.k. przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że czyn popełniony nie musi odznaczać się znacznym stopniem społecznej szkodliwości. W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie postanowień Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi *a quo* do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej poparł zarzuty i wnioski sformułowane w kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługiwała na uwzględnienie, jako że oba podniesione w niej zarzuty okazały się w pełni zasadne.

W pierwszym rzędzie, odnosząc się do zarzutu rażącej obrazy prawa materialnego, należało wyraźnie stwierdzić, że Sąd odwoławczy rzeczywiście dopuścił się ewidentnie błędnej wykładni art. 93b § 1 k.k. Trafnie skarżący zwrócił uwagę, że posłużenie się w tym przepisie zwrotem „ponownie” uzasadnia pogląd, że zarówno popełniony już czyn zabroniony, jak i prognozowany powinny

charakteryzować się znacznym stopniem społecznej szkodliwości. Zapatrywanie takie wolno już określić jako ugruntowaną linię orzeczniczą (zob post. SN z: 21 lutego 2019 r., V KK 54/18; 27 marca 2019 r., II KK 46/19).

Rzucającym się w oczy uchybieniem Sądu *ad quem*, co celnie wytknął obrońca, było również nienależyte odniesienie się do zarzutu odwoławczego kwestionującego ustalony przez Sąd pierwszej instancji stopień społecznej szkodliwości czynu dokonanego przez sprawczynię. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia pozwoliło wręcz uznać, że Sąd odwoławczy zaniechał rozważenia tej kwestii. Niewywiązanie się z powinności określonych w art. 433 § 2 k.p.k. nie tylko mogło, ale i *in concreto* miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Dość powiedzieć, że w świetle elementów wpływających na stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego (art. 115 § 2 k.k.) – zwłaszcza rodzaju i charakteru dobra zaatakowanego przez podejrzaną (sankcja karna przewidziana w art. 157 § 2 k.k. jest niska), wyrządzonej szkody, prymitywnego sposobu działania i nagłego zamiaru – przyjęta w niniejszej sprawie ocena stopnia karygodności czynu jawiła się jako jaskrawo dowolna i zdecydowanie przesadna.

Jakkolwiek można byłoby oczekiwać ze strony skarżącego większej precyzji przy określaniu zakresu zaskarżenia, to jednak całość kasacji nie pozostawiała wątpliwości, że jej autor zanegował jedynie rozstrzygnięcie dotyczące środka zabezpieczającego. Dlatego Sąd Najwyższy, uznając wniesioną kasację za zasadną, wydał we właściwym zakresie rozstrzygnięcie o charakterze kasatoryjnym (art. 537 § 2 k.p.k.), a nadto zarządził na rzecz podejrzaney zwrot uiszczonej opłaty kasacyjnej (art. 527 § 4 k.p.k.).

W powtórnym postępowaniu zajdzie konieczność rozważenia sięgnięcia po środek zabezpieczający o charakterze wolnościowym w postaci terapii, której istota zdefiniowana została w art. 93f § 1 k.k. Uwagi Sądu odwoławczego nie powinna ujść możliwość skorzystania ze środków o charakterze nielecniczym, o których mowa w art. 99 § 1 k.k., w szczególności wypada tu wskazać na zakazy z art. 39 pkt 2b k.k. (zakaz kontaktowania się z określonymi osobami czy zakaz zbliżania się do określonych osób).

